

OBWIESZCZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 24 listopada 1982 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 25 września 1981 r. o zwalczaniu spekulacji.

1. Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 9 października 1982 r. o zmianie ustawy o zwalczaniu spekulacji (Dz. U. Nr 83, poz. 218 i Nr 36, poz. 242) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 25 września 1981 r. o zwalczaniu spekulacji (Dz. U. Nr 24, poz. 124), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych ustawą z dnia 26 maja 1982 r. o zmianie niektórych przepisów prawa karnego i prawa o wykroczeniach (Dz. U. Nr 16, poz. 125) oraz ustawą z dnia 9 października 1982 r. o zmianie ustawy o zwalczaniu spekulacji (Dz. U. Nr 33, poz. 218 i Nr 36, poz. 242), z zachowaniem ciągłej numeracji artykułów i ustępów.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 25 września 1981 r. o zwalczaniu spekulacji nie obejmuje następujących przepisów:

1) art. 17 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o zwalczaniu spekulacji (Dz. U. Nr 24, poz. 124) w brzmieniu:

„Art. 17. W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. — Kodeks wykroczeń (Dz. U. Nr 12, poz. 114) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 132 § 1 i 2 kwoty „500 zł” zastępuje się kwotami „2.000 zł”,

2) w art. 134 § 1 kwotę „50 zł” zastępuje się kwotą „200 zł”.”;

2) art. 18 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o zwalczaniu spekulacji (Dz. U. Nr 24, poz. 124) w ujęciu art. 1 pkt 10 ustawy z dnia 9 października 1982 r. o zmianie ustawy o zwalczaniu spekulacji (Dz. U. Nr 33, poz. 218) w brzmieniu:

„Art. 18. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;

3) art. 7 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. o zmianie niektórych przepisów prawa karnego i prawa o wykroczeniach (Dz. U. Nr 16, poz. 125) w brzmieniu:

„Art. 7. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;

4) art. 3 ustawy z dnia 9 października 1982 r. o zmianie ustawy o zwalczaniu spekulacji (Dz. U. Nr 33, poz. 218) w brzmieniu:

„Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”

Minister Sprawiedliwości: S. Zawadzki

Załącznik do obwieszczenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 listopada 1982 r. (poz. 243)

USTAWA

z dnia 25 września 1981 r.

o zwalczaniu spekulacji.

W celu wzmocnienia ochrony interesów konsumentów w obrocie artykułami powszechnego użytku oraz zwiększenia skuteczności zwalczania spekulacji stanowi się, co następuje:

Art. 1. 1. Kto towar przeznaczony do sprzedaży w jednostce handlu detalicznego lub placówce gastronomicznej zbywa poza tą jednostką lub placówką albo w ilości większej od ustalonej bądź z naruszeniem innych przepisów określających zasady sprzedaży takiego towaru.

podlega karze pozbawienia wolności do lat 2, ograniczenia wolności lub grzywny.

2. Karze przewidzianej w ust. 1 podlega, kto potwierdza otrzymanie towaru wymienionego w dokumencie dostawy, przyjmując w zamian równowartość tego towaru w gotówce lub w innym towarze, bądź kto w zamian towaru, który miał obowiązek dostarczyć do jednostki lub placówki, określonych w ust. 1, przekazuje jego równowartość w gotówce lub w innym towarze.

3. Karze przewidzianej w ust. 1 podlega, kto mając obowiązek dostarczenia towaru do wskazanej jednostki lub placówki, określonych w ust. 1, samowolnie dostarcza towar do innej jednostki lub placówki, dla których nie był on przeznaczony, jak również kto taki towar przyjmuje.

4. Karze przewidzianej w ust. 1 podlega, kto wbrew przepisom zbywa towar, którym obrót bez zezwolenia jest zabroniony.

5. Jeżeli wartość towarów przekracza 200.000 zł, sprawca czynu określonego w ust. 1—4 podlega karze pozbawienia wolności do lat 5 i karze grzywny.

6. Jeżeli wartość towarów nie przekracza 8.000 zł, sprawca czynu określonego w ust. 1—4

podlega karze aresztu lub karze grzywny do 20.000 zł albo obu tym karom łącznie.

7. Usiłowanie dokonania wykroczenia określonego w ust. 6 oraz podżeganie do niego lub pomocnictwo są karalne.

8. Przepisu ust. 6 nie stosuje się do osób, które pełniły czyn określony w tym przepisie w ciągu 5 lat od uprawomocnienia się orzeczenia skazującego za przestępstwo podobne albo w ciągu 2 lat od uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu za wykroczenie podobne.

Art. 2. 1. Kto, zajmując się sprzedażą towarów w przedsiębiorstwie handlu detalicznego lub w przedsiębiorstwie gastronomicznym, ukrywa przed nabywcą towar przeznaczony do sprzedaży lub bez uzasadnionej przy-

czynny odmawia jego sprzedaży, jeżeli wartość tego towaru przekracza 8.000 zł.

podlega karze pozbawienia wolności do lat 2, ograniczenia wolności albo grzywny.

2. Jeżeli wartość towarów przekracza 200.000 zł, sprawca podlega karze pozbawienia wolności do lat 5 i karze grzywny.

Art. 3. Kto, prowadząc placówkę gastronomiczną lub zakład przetwórstwa spożywczego albo będąc w nim zatrudniony, zbywa wbrew przepisom towar przeznaczony do przetworzenia w stanie nie przetworzonym,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 2, ograniczenia wolności albo grzywny.

Art. 4. 1. Kto wyłudza nienależną mu kartę zaopatrzenia lub inny dokument uprawniający do nabycia towarów albo wchodzi w posiadanie takiej karty lub dokumentu za pomocą innego czynu zabronionego,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 2, ograniczenia wolności albo grzywny.

2. Jeżeli sprawca dopuścił się przestępstwa określonego w ust. 1 w stosunku do znacznej ilości kart zaopatrzenia lub innych dokumentów uprawniających do nabycia towarów,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 5.

3. Kto kartę zaopatrzenia lub inny dokument, o którym mowa w ust. 1, uzyskane za pomocą czynu zabronionego nabywa lub pomaga w ich zbyciu albo w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przyjmuje lub pomaga w ich ukryciu,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 2, ograniczenia wolności albo grzywny.

4. Jeżeli sprawca dopuścił się przestępstwa określonego w ust. 3 w stosunku do znacznej ilości kart zaopatrzenia lub innych dokumentów uprawniających do nabycia towarów,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 5.

5. Kto nabywa kartę zaopatrzenia lub inny dokument uprawniający do nabycia towarów lub pomaga w ich zbyciu albo w celu osiągnięcia korzyści majątkowej kartę tę lub dokument przyjmuje lub pomaga w ich ukryciu, jeżeli na podstawie towarzyszących okoliczności powinien i może przypuszczać, że zostały one uzyskane za pomocą czynu zabronionego,

podlega karze grzywny.

6. Kto nabywa w celu odprzedaży z zyskiem kartę zaopatrzenia lub inny dokument uprawniający do nabycia towarów.

podlega karze pozbawienia wolności do lat 2, ograniczenia wolności albo grzywny.

7. Kto, wbrew obowiązkowi, nie dokonuje w jednostce handlu detalicznego lub placówce gastronomicznej rozliczenia kart zaopatrzenia lub innych dokumentów uprawniających do nabycia towarów,

podlega karze aresztu lub karze grzywny albo obu tym karom łącznie.

Art. 5. 1. W razie skazania za przestępstwo określone w art. 221 § 2—4, art. 222, 223 oraz 224 Kodeksu karnego oraz za przestępstwo określone w niniejszej ustawie, towary i dokumenty będące przedmiotem przestępstwa ulegają przypadkowi, chociażby nie były własnością sprawcy, chyba że stanowią mienie społeczne.

2. W razie ukarania za wykroczenie określone w art. 60 § 1 i 2, art. 132 § 1—3, art. 133 i 135 Kodeksu wykroczeń oraz za wykroczenie określone w niniejszej ustawie, przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

3. Przepadkowi ulegają również pieniądze zakwestionowane u ujętego na gorącym uczynku sprawcy czynu, wymienionego w ust. 1 lub 2, jeżeli z okoliczności wynika, że zostały one uzyskane w wyniku popełnienia takiego czynu.

4. Milicja Obywatelska może dokonać, na zasadach określonych w Kodeksie postępowania karnego, tymczasowego zajęcia mienia ruchomego osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa określonego w art. 221—225 Kodeksu karnego lub przestępstwa określonego w niniejszej ustawie, jeżeli zachodzi obawa usunięcia tego mienia.

5. W razie skazania za przestępstwo określone w art. 221 § 4 lub art. 223 § 3 Kodeksu karnego lub za przestępstwo określone w art. 1 ust. 5 lub art. 2 ust. 2 niniejszej ustawy, sąd orzeka karę dodatkową zakazu zajmowania określonych stanowisk, wykonywania określonego zawodu lub prowadzenia określonej działalności, przewidzianą w art. 36 pkt 3 Kodeksu karnego, a w razie skazania za przestępstwo określone w art. 221 § 1—3, art. 222, 223 § 1 i 2, art. 224 i 225 Kodeksu karnego lub za przestępstwo określone w art. 1 ust. 1—4, art. 2 ust. 1 i art. 3 niniejszej ustawy — może orzec taką karę.

6. W razie skazania za przestępstwo określone w art. 221 § 4 lub art. 223 § 3 Kodeksu karnego lub za przestępstwo określone w art. 1 ust. 5 lub art. 2 ust. 2 niniejszej ustawy sąd może orzec karę dodatkową konfiskaty całości albo części mienia, przewidzianą w art. 36 pkt 5 Kodeksu karnego.

Art. 6. 1. W postępowaniu w sprawach o przestępstwa określone w art. 221—225 Kodeksu karnego oraz w niniejszej ustawie stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu przyspieszonym, ze zmianami wynikającymi z przepisów niniejszej ustawy.

2. W sprawach prowadzonych przez organy Milicji Obywatelskiej i Państwowej Inspekcji Handlowej można zaniechać doprowadzenia sprawcy do sądu, doręczając mu wezwanie do stawiennictwa na rozprawę we wskazanym dniu i godzinie w okresie nie przekraczającym 48 godzin. W tym wypadku przesłuchanie sprawcy jest obowiązkowe. Osoba wezwana do sądu jest obowiązana stawić się we wskazanym terminie. Przepis stosuje się odpowiednio w postępowaniu przyspieszonym w sprawach o wykroczenia.

Art. 7. W sprawach o przestępstwa, o których mowa w art. 6, dochodzenia mogą również prowadzić z własnej inicjatywy lub na polecenie prokuratora organy Milicji Obywatelskiej i Państwowej Inspekcji Handlowej. Organom tym przysługuje także prawo popierania oskarżenia przed sądem pierwszej instancji.

Art. 8. W sprawach o przestępstwa określone w art. 6, jeżeli sąd przewiduje możliwość wymierzenia kary pozbawienia wolności powyżej lat 2 lub orzeczenia obok kary pozbawienia wolności kary grzywny powyżej 100.000 zł, przekazuje sprawę prokuratorowi, po rozważeniu celowości zastosowania środka zapobiegawczego.

Art. 9. 1. W postępowaniu w sprawach o przestępstwa określone w art. 221—225 Kodeksu karnego lub w niniejszej ustawie stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu uproszczonym ze zmianami wynikającymi z niniejszej ustawy.

2. W sprawach, o których mowa w ust. 1, organy Milicji Obywatelskiej i Państwowej Inspekcji Handlowej są uprawnione do popierania oskarżenia przed sądem pierwszej instancji.

Art. 10. 1. W postępowaniu o wykroczenia, o których mowa w art. 5 ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu przyspieszonym; art. 70 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia nie stosuje się.

2. Postępowanie przyspieszone w sprawach o przestępstwa; o których mowa w art. 6, i o wykroczenia, o których mowa w art. 5 ust. 2, stosuje się na obszarze całego kraju.

Art. 11. 1. Tworzy się Centralną Komisję do Walki ze Spekulacją, zwaną dalej „Komisją Centralną”, oraz wojewódzkie komisje do walki ze spekulacją, zwane dalej „komisjami wojewódzkimi”.

2. Komisja Centralna działa przy Radzie Ministrów, a komisje wojewódzkie — przy terenowych organach administracji państwowej stopnia wojewódzkiego.

3. Wojewodowie oraz prezydenci miast stopnia wojewódzkiego mogą tworzyć przy terenowych organach administracji państwowej terenowe komisje do walki ze spekulacją.

Art. 12. 1. Przewodniczącego, wiceprzewodniczących oraz członków Komisji Centralnej powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów, a przewodniczącego, wiceprzewodniczących i członków komisji wojewódzkiej i komisji terenowej — terenowe organy administracji państwowej, przy których komisje te działają.

2. Przewodniczący komisji zaprasza do udziału w pracach komisji pracowników administracji państwowej, przedstawicieli spółdzielczości, związków zawodowych i innych organizacji społecznych oraz inne osoby.

Art. 13. Do zadań Komisji Centralnej należy w szczególności:

- 1) analizowanie źródeł spekulacji, a zwłaszcza zjawisk ułatwiających naruszanie przepisów dotyczących cen, obrotu towarowego, magazynowania i transportu artykułów rynkowych, inicjowanie przedsięwzięć i programów walki ze spekulacją, środków intensyfikacji działań kontrolnych, zmierzających do zwalczania zjawiska spekulacji oraz usuwania źródeł i przyczyn spekulacji.
- 2) organizowanie działań antyspekulacyjnych o zasięgu wykraczającym poza obszar jednego województwa.
- 3) współdziałanie z organizacjami społecznymi, a zwłaszcza ze związkami zawodowymi oraz organizacjami konsumentów, w celu jak najszerszego wyko-

rzystania czynnika społecznego w walce ze spekulacją,

- 4) przedstawianie wniosków dotyczących doskonalenia metod walki ze spekulacją,
- 5) inne sprawy określone w przepisach wydanych na podstawie ustawy.

Art. 14. Do zadań komisji wojewódzkich oraz komisji terenowych należy realizowanie na terenie ich działania zadań wynikających z przepisów art. 13, a w szczególności:

- 1) analizowanie stanu walki ze spekulacją na danym terenie i opracowywanie programu tej walki,
- 2) inicjowanie i organizowanie działań w zakresie walki ze spekulacją,
- 3) współdziałanie z komitetami kontroli społecznej i innymi organami kontroli w zakresie zapobiegania i zwalczania spekulacji,
- 4) opracowywanie i przedstawianie terenowym organom administracji państwowej oraz innym organom i jednostkom organizacyjnym działającym na terenie właściwości danej komisji wniosków dotyczących usuwania przyczyn i źródeł spekulacji oraz intensyfikacji i doskonalenia działalności kontrolnej w tym zakresie,
- 5) informowanie o potrzebie podejmowania określonych działań przez Komisję Centralną,
- 6) wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów szczególnych.

Art. 15. 1. Przewodniczący Komisji Centralnej przedstawia Radzie Ministrów okresowe sprawozdania z prac Komisji oraz wnioski w sprawach należących do zakresu działania Rady Ministrów.

2. Przewodniczący komisji wojewódzkich oraz komisji terenowych przedstawiają właściwym prezydiom rad narodowych okresowe informacje o pracach komisji.

Art. 16. 1. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określi szczegółowe zadania, skład i tryb działania Komisji Centralnej oraz komisji wojewódzkich i terenowych.

2. Minister Handlu Wewnętrznego i Usług, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii właściwej komisji sejmowej, określi zasady sprzedaży towarów w jednostkach handlu detalicznego oraz placówkach gastronomicznych, o których mowa w art. 1 ust. 1.

Art. 17. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych podda, w drodze rozporządzenia, obowiązkowi rejestracji orzeczenia o ukaraniu za wykroczenia określone w art. 1 ust. 6 niniejszej ustawy oraz określi sposób prowadzenia tego rejestru.